

vellykket. Og det er ikke blot § 3, som det ærede Medlem nævnte, Bestemmelsen om, at „Personer, der have gjort Brug af borgerlig Ægteskabsstiftelse, have intet Krav paa efterfølgende kirkelig Indvielse af Ægteskabet“, der er uheldig. Ogsaa den Maade, hvorpaa Valgfriheden i § 2 er ordnet, er lidet heldig. Det er jo vanskeligt at angive, i alt Fald i Øjeblikket, skønt jeg jo nok ved saadan omtrent, hvorledes jeg vilde tænke mig, at en Ordning paa Valgfrihedens Grund skulde træffes, og ved en nærmere Overvejelse deraf ikke tvivler paa, at man kan finde en fyldestgørende Løsning og en tilfredsstillende Affattelse af de Bestemmelser, der høre herhen. Landstingets Affattelse er i alt Fald, hvorledes man saa end bedømmer dets Forslag, et alvorligt Forsøg paa at faa en Løsning af Spørgsmaalet ad Valgfrihedens Vej.

Lad os nu tage Forslaget til den Overvejelse, det fortjener. Og at hele Sagen fortjener en ny Overvejelse, følger ogsaa deraf, at det kirkelige Udvalg, siden Folketinget sidst havde denne Sag for, har haft den til Forhandling, og vel vare Meningerne i det kirkelige Udvalg meget delte, og vel har Landstinget selv fundet, at de Bidrag, som det kirkelige Udvalg har givet til Løsningen, ikke vare saa gode, som det havde ventet. Men sikkert er det dog, at der i de 3 Maader, som det kirkelige Udvalg har angivet, er Stof, der er værd at overveje. Ogsaa af den Grund fortjener denne Sag en ny Overvejelse, og jeg tror ogsaa, at Venner af den tvungne borgerlige Ægteskabsindgaaelse have Grund til at ønske en nærmere Overvejelse deraf; thi for det første havde Forslaget — ikke som det nu foreligger for os, men som det oprindeligt blev forelagt af Regeringen — utvivlsomt sine Ufuldkommenheder, med alt det, at det har været under en meget god Behandling baade i dette høje Ting og hos den højtærede Minister. Jeg vil ikke opholde mig ved Titlen og ved, at det Navn, som Loven bruger, Ægteskabsforstanderne, er meget ulogisk, meget lidet betegnende, thi den Mand, der staar for Indgaaelsen af Ægteskabet, skal ingenlunde forestaa dette Ægteskab. Og om Landet vil føle sig lykkeligt ved at blive sognevis besat med disse saakaldte Ægteskabsforstandere, turde vel sagtens ogsaa trænge til en nærmere Overvejelse. — Der er ogsaa en Ting, som jeg tror fortjener Overvejelse paa ny, som den i det oprindelige Lovforslags § 3, at medens Ægte-

skabsforstanderskabet, som det kaldes med dette temmelig meningsløse Navn, gøres til et borgerligt Ombud, forbydes det Præsten at være Ægteskabsforstander. Tanken deri er jo aabenbart mislykket. Meningen maa jo være den, at man ikke skal kunne tvinge en Præst til at være saakaldt Ægteskabsforstander; men at man skulde have en Bestemmelse, der forbyder ham at blive det, kan bestemt aldrig have været Meningen.

Et overordentlig praktisk Punkt, paa hvilket dette Lovforslag trænger til ny Overvejelse, er blandt andet Lovforslagets § 11 om selve den Maade, hvorpaa Ægteskab indgaaes. Man maa nemlig ikke gøre disse Bestemmelser saaledes, at det bliver visse Mennesker, Mænd og Kvinder, som hidtil have kunnet indgaa Ægteskab, umuligt eller forbudt at indgaa Ægteskab. Det har jo ikke været Meningen. Ægteskabet skal efter Bestemmelsen i § 11 indgaaes derved, at Parterne underskrive en Formular. Nu er der imidlertid, som bekendt, Mænd og Kvinder, som ikke kunne skrive. Det bliver stadig færre og færre, som ikke kunne det af Mangel paa Skriftkundskab, det er kun faa, men der findes Mænd og Kvinder, som have mistet deres Haand, og der findes ikke saa ganske sjældent det Tilfælde, at en Mand eller Kvinde ligger paa Sygesengen og ønsker, af Grunde, der kunne være overvejende vigtige for dem, inden han eller hun gaar bort, at forenes med den, som han eller hun har følt sig knyttet til i Livet, men mangler Kræfterne til at kunne underskrive paa nogen af de Maader, Loven tilsteder. Det kan dog aldrig være Meningen, at det skal være forbudt en saadan Mand eller Kvinde at indgaa Ægteskab.

Altsaa, for at pege paa et enkelt meget praktisk Punkt, tror jeg, at selve det Lovforslag, som Folketinget har vedtaget, og Landstinget har forandret, i Virkeligheden trænger til en ny Overvejelse. Det er ganske besynderligt — det tænker de ærede Herrer vist ikke ret paa —, at det egentlige Ophav til dette Lovforslag, som det er vedtaget af Folketinget, er Amtmanden i Vejle, Stiftamtmand Bardenfleth. Ganske vist var der før hans Tid Forslag om borgerligt Ægteskab. Vor afdøde Kollega, Folketingsmand Harald Holm, indbragte i 1881 et Lovforslag om tvungen borgerlig Indgaaelse af Ægteskab, men dette Lovforslag kom ikke til at staa i nogen umiddelbar Forbindelse med den Række af Forslag, som har ført til det her fore-